

(5) Изузетно од одредбе из става 4. овог члана, Организатор не уклања обавезу, ако је учесник приликом уноса назначио да жели да одређена обавеза остане евидентирана у Систему и изван компензационог периода.

Члан 28.

(1) Учесници могу користити Систем изван компензационог периода за:

а) преузимање извјештаја о извршеним компензацијама и преносима потраживања,

б) реализовање компензација и цесија са другим учесницима након компензационог периода и

в) организовање јавних понуда за продају потраживања, ако дужници верификују потраживања пријављивањем властитих обавеза према учеснику који намјерава реализовати продају.

(2) Учесник који жели да користи Систем изван компензационог периода дужан је да усклађује стања својих обавеза.

Члан 29.

(1) Организатор нема право да наплаћује учесницима накнаде за учлањење и чланство.

(2) Организатор и овлашћена организација наплаћују накнаду на реализоване компензације, цесије и продаје потраживања у складу са цјеновником, на који сагласност даје министар.

(3) Захтјев за добијање сагласности на цјеновник подноси Организатор.

(4) Накнада се наплаћује терећењем главног рачуна учесника или посредством мултилатералне компензације.

(5) Накнада Организатора наплаћује се посредством овлашћене организације.

(6) Укупна накнада коју наплаћују Организатор и овлашћена организација не може бити већа од износа накнаде која се наплаћује у редовном платном промету.

Члан 30.

(1) Надзор над спровођењем овог закона и радом Организатора врши Министарство.

(2) Надзор овлашћених организација у вези са пријављеним обавезама учесника врши институција задужена за надзор над пословањем банака.

(3) Контролу пријављивања обавеза учесника врши Пореска управа Републике Српске.

Члан 31.

(1) Новчаном казном од 100 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај пословни учесник из члана 3. овог закона ако овлашћеној организацији не пријави обавезе у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега.

(2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај Организатор ако не организује Систем у складу са чл. 4, 6, и 7. овог закона и ако учесницима не достави извјештај о спроведној компензацији из чл. 17. и 18. овог закона.

(3) Новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај овлашћена организација ако пријави обавезе учесника супротно члану 11. овог закона.

Члан 32.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-269/14
27. фебруара 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р

307

На основу Амандмана XL тачка 2. на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

Проглашавам Закон о заштити природе, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет трећој сједници, одржаној 27. фебруара 2014. године, а Вијеће народа 10. марта 2014. године констатовало да усвојеним Законом о заштити природе није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1228/14
12. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Милорад Додик, с.р.

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и пејзажне разноврсности као дијела животне средине.

Члан 2.

(1) Природа као добро од општег интереса за Републику Српску (у даљем тексту: Република) ужива посебну заштиту у складу са овим законом и посебним прописима.

(2) На питања из области заштите природе која нису регулисана овим законом примјењују се одредбе прописа који уређују заштиту вода, ваздуха, шума и осталих компоненти природе.

Члан 3.

Овим законом остварују се сљедећи циљеви:

а) очување и унапређивање биолошке (генетичке, специјске и екосистемске), геолошке и пејзажне разноврсности,

б) усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова, програма, основа и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже,

в) одрживо коришћење и управљање природним ресурсима и добрима, обезбјеђивање њихове функције уз очување природних вриједности и равнотеже природних екосистема,

г) благовремено спречавање људских активности и дјелатности које могу довести до трајног осиромашења биолошке, геолошке и пејзажне разноврсности, као и поремећаја са негативним посљедицама у природи,

д) утврђивање и праћење стања у природи и

ђ) унапређивање стања нарушених дијелова природе и пејзажа.

Члан 4.

Основна начела заштите природе су:

а) начело високог степена заштите природе - свако је дужан да при предузимању активности или вршењу дјелатности допринесе заштити и унапређивању природе, биолошке, геолошке и пејзажне разноврсности, очувању општекорисних функција природе и природне равнотеже,

б) начело одрживог коришћења - коришћење природних вриједности може се вршити само до степена и на начин којима се не угрожава разноврсност и функционисање природних система и процеса,

в) начело примјене мјера и услова заштите природе - у коришћењу природних вриједности и заштићених природних добара, планирању и уређењу простора примјењују се начела, мјера и услови заштите природе,

г) начело "загађивач плаћа" - загађивач природног ресурса и заштићеног природног добра дужан је да плати нак-

наду за њихово коришћење и сноси трошкове санације и рекултивације простора,

д) начело сарадње - републички органи, јединице локалне самоуправе и друге организације и институције, као и сва правна и физичка лица при вршењу својих послова и задатака дужни су да поступају у складу са начелима, циљевима, мјерама и условима заштите и трајног очувања природе и да при томе остварују међусобну и међународну сарадњу и

ђ) начело непосредне примјене међународног права - републички органи управе, јединице локалне самоуправе и друге организације и институције, као и сва правна и физичка лица при вршењу својих послова и задатака непосредно примјењују општеприхваћена правила међународног права и потврђене међународне уговоре као саставни дио правног система.

Члан 5.

Одредбе овог закона не примјењују се у случају сузбијања и спречавања непосредне опасности по живот или здравље људи или имовину, односно спасавања људи и имовине, и то само за вријеме трајања наведених околности.

Члан 6.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

а) алохтона врста је врста која је у еко-системе наших подручја доспјела намјерним или ненамјерним уношењем,

б) аутохтона врста је врста која је природно распрострањена у еко-системима наших подручја,

в) биолошка разноврсност (биодиверзитет) је свеукупност свих живих организама који су саставни дијелови еколошких система, а укључује разноврсност унутар врста, између врста, те разноликост између еколошких система,

г) генетичка разноврсност је укупан број и укупна разноврсност гена, односно генетичких информација садржаних у свим појединачним врстама биљака, животиња, гљива и микроорганизама,

д) генетички материјал је сваки материјал биљног, животињског, микробског или другог поријекла који садржи функционалне јединице наслеђивања,

ђ) геолошка разноврсност (геодиверзитет) је скуп својстава који се односе на геолошку средину и одређено геолошко тијело,

е) геонаслеђе су геолошке, геоморфолошке, хидролошке, педолошке и посебно антрополошке вриједности,

ж) дивља врста је врста из природе која није била под утицајем човјека и нема посљедица насталих укрштањем, селекцијом или узгојним активностима,

з) еколошка мрежа је скуп функционално повезаних или просторно блиских еколошких значајних подручја, која биогеографском заступљеношћу и репрезентативношћу значајно доприносе очувању биолошке разноврсности, укључујући и еколошки значајна подручја за Европску еколошку мрежу Натура 2000,

и) еколошки значајна подручја за Европску еколошку мрежу Натура 2000 чине посебна подручја за очување станишта и врста и подручја посебне заштите за очување станишта одређених врста птица, у складу са прописима Европске уније о заштити станишта и заштити птица,

ј) еколошки коридор је одговарајући еколошки простор за миграције врста,

к) еко-систем (биогеоценоза) је структурно, функционално и динамички сложен и јединствен еколошки систем у којем се међусобно прожимају утицаји биотопа и биоценозе (абиогена и биогена),

л) ендемичне врсте су врсте које захтијевају посебну пажњу због специфичне природе њиховог станишта или због потенцијалне опасности од њиховог искоришћавања у њиховом станишту или због потенцијалне опасности искоришћавања њиховог положаја као заштићене врсте,

љ) екс ситу очување је активна мјера заштите врста, која обухвата активности на очувању, гајењу и размножавању врста на мјестима ван њихових природних станишта,

м) заштитна зона је простор око граница заштићеног подручја, еколошки значајног подручја или еколошког коридора који може бити одређен приликом установљавања тих подручја, ради спречавања, односно ублажавања вањских утицаја,

н) инвазивна врста је страна врста која уношењем и/или ширењем угрожава друге врсте и укупну биолошку разноврсност,

њ) интродукција је намјерно или ненамјерно уношење врсте на територију и у екосистеме у којима до тада није живјела,

о) ин ситу очување је активна мјера заштите која обухвата заштиту популација врсте на природном станишту, очување природних еко-система, очување и опоравак популација на њиховим природним стаништима, као и очување појава геодиверзитета на мјесту настанка или налазишта стијена, руда, минерала, кристала и фосила,

п) ишчезла врста у природи је она врста које више нема у природи, али се јединке могу наћи у зоолошким вртovima, ботаничким баштама и другим мјестима, а које се могу екс ситу методама узгајати за потребе реинтродукције,

р) корисник заштићеног подручја је правно лице, предузетник, физичко лице или други субјекат који у заштићеном природном подручју обавља послове, дјелатности, односно користи природно добро и/или његове ресурсе, погодности и одлике,

с) компензацијски услови су мјере које се одређују ради осигурања опште повезаности еколошке мреже,

т) крајње угрожена врста је врста суочена са највишом вјероватноћом ишчезавања у природи у непосредној будућности, што се утврђује у складу са међународно прихваћеним критеријумима,

ђ) минерали су самородни хомогени хемијски елементи или једињења у виду кристализоване или аморфне материје, одређене структуре, облика и састава, који нису минералне сировине,

у) обликована природа је дио природе коју је човјек измијенио у циљу васпитања, едуковања, промјене пејзажних елемената и друго, у циљу очувања пејзажне разноврсности,

ф) одрживо коришћење природних добара је коришћење компонената биодиверзитета или геодиверзитета на начин и у обиму који не води ка дугорочном смањењу биодиверзитета, односно геодиверзитета, одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација,

х) очување је низ мјера потребних за одржавање или обнову природних станишта и популација врста дивље фауне и флоре у повољном стању,

ц) осјетљиве су оне врсте за које се вјерује да ће прећи у категорију угрожених врста у скорој будућности ако узрочни фактори наставе с дјеловањем,

ч) пејзаж је конкретна територија, једнородна по постанку и историји развоја, са јединственим геолошким осномом, једнотипним рељефом, климом, једнообразном комбинацијом тла и слично,

ц) повољно стање дивље врсте је стање које у будућности осигурава опстанак те врсте, генетску стабилност популација и размјену гена међу популацијама,

ш) природа је све што постоји, цијели свијет у разноликости његових форми,

аа) приоритетни станишни типови су природни станишни типови којима пријети нестанак,

аб) природна станишта су копнена или водена подручја одређена географским, абиотичким и биотичким својствима, било природна било антропогена,

ав) реинтродукција је метод заштите и очувања биолошке разноврсности вјештачким враћањем врсте на нека-

дашња станишта са којих је ишчезла или на станишта на којима је бројност њене популације драстично смањена,

аг) ријетке врсте су врсте са малобројним популацијама, које тренутно нису угрожене, али би могле бити (врсте смјештене унутар ограничених географских подручја или које су ријетке на већем подручју),

ад) спелеолошки објекти су јаме, пећине, понори, еставете и др. које спадају у подземне карстне облике и најчешће настају растварањем кречњака (дисолуција),

ађ) станиште врсте су она станишта у којима популације конкретне врсте имају услове за опстанак на дужи период, односно простор у којем конкретна врста реализује било коју фазу свог животног циклуса,

ае) угрожене врсте су врсте чија је угроженост таква да се суочава са врло великом вјероватноћом да ће ишчезнути у природи и

аж) фосили су остаци, сачувани у цјелини или дијеловима, биљних и животињских организама који су живјели у прошлости, укључујући и трагове изумрлих организама, а служе као материјални докази на основу којих се поуздано реконструише геолошка прошлост.

II - ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

1. Стратегија заштите природе Републике Српске и извјештај о стању природе

Члан 7.

(1) Стратегија заштите природе Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија) је основни документ којим се одређују дугорочни циљеви и смјернице очувања природе и природних вриједности, као и начин њиховог спровођења у складу са укупним привредним, друштвеним и културним развојем Републике.

(2) Стратегија, поред општих стратешких циљева, садржи и:

а) смјернице за очување биолошке, геолошке и пејзажне разноврсности, за очување заштићених природних добара, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и еколошке мреже,

б) смјернице за истраживање и праћење стања у природи,

в) смјернице за укључивање заштите природе у друге секторе,

г) смјернице за законодавни и институционални оквир,

д) смјернице за васпитање и образовање у циљу очувања биолошке, геолошке и пејзажне разноврсности,

ђ) смјернице за укључивање локалног становништва у процес заштите и унапређивања заштићених подручја,

е) смјернице за обавјештавање јавности и учешће јавности у одлучивању о заштити природе,

ж) акционе планове за спровођење смјерница, с утврђивањем приоритета и могућих извора финансирања и

з) начин испуњавања међународних обавеза у заштити природе.

(3) Смјернице утврђене Стратегијом примјењују се у изради докумената просторног уређења и планова управљања природним ресурсима.

Члан 8.

(1) Стратегију доноси Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина) на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада), на период од десет година.

(2) Прије упућивања на усвајање надлежним органима из става 1. овог члана врши се стручно разматрање и дефинисање приједлога Стратегије од свих ресорно надлежних и заинтересованих републичких органа управе, уз сарадњу са Републичким заводом за заштиту културно-историјског и природног наслеђа (у даљем тексту: Завод) и другим стручним и научним институцијама.

(3) Активности из става 2. овог члана организује и координира министарство надлежно за заштиту животне средине (у даљем тексту: Министарство).

(4) Влада доноси План имплементације Стратегије заштите природе.

Члан 9.

(1) Скупштина јединице локалне самоуправе доноси локални план заштите природе којим дефинише циљеве заштите природе на свом подручју, у складу са Стратегијом.

(2) План заштите природе из става 1. овог члана доноси се на период од десет година.

Члан 10.

(1) За потребе остваривања циљева Стратегије, те због цјеловитог увида у стање заштите природе, израђује се Извјештај о стању природе у Републици Српској (у даљем тексту: Извјештај), који је саставни дио Извјештаја о стању животне средине и подноси се једанпут у двије године Народној скупштини, у складу са прописом о заштити животне средине.

(2) Извјештај садржи:

а) податке о стању геолошке, биолошке и пејзажне разноврсности, заштићених природних добара, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и еколошке мреже са анализом степена угрожености, факторима угрожавања и проблемима у заштити и унапређивању,

б) податке о утицајима коришћења природних добара на геолошку, биолошку и пејзажну разноврсност на заштићена природна добра и еколошку мрежу,

в) податке о утицајима појединих пројеката и активности на природу и њене вриједности,

г) оцјену спроведених мјера у очувању природе, њених вриједности и пејзажне разноврсности,

д) анализу спровођења Стратегије и других докумената значајних за заштиту природе,

ђ) податке о спроведеним стручним пословима које обавља Завод,

е) податке о коришћењу финансијских средстава за заштиту природе и

ж) процјену потребе израде нових или измјене и допуне постојећих докумената, као и друге важне податке за заштиту и очување природе.

(3) Извјештај припрема Министарство у сарадњи са Заводом и другим стручним и научним институцијама.

(4) Јединице локалне самоуправе припремају извјештаје о стању природе на свом подручју за период од двије године и извјештаје достављају Министарству.

2. Субјекти заштите природе и учешће јавности

Члан 11.

Заштиту и очување природе, у оквиру својих овлашћења, обезбјеђују:

а) Влада,

б) Министарство,

в) Завод,

г) јединица локалне самоуправе,

д) управљач заштићеног подручја,

ђ) правна и физичка лица који у обављању привредних и других дјелатности користе природне ресурсе и заштићена природна добра,

е) универзитети, стручне и научне организације и друге јавне установе и

ж) грађанин, групе грађана, њихова удружења, професионалне или друге организације.

Члан 12.

(1) Послове у области заштите природе из надлежности органа Републике врши Министарство.

(2) Послове у области заштите природе из надлежности јединица локалне самоуправе врше органи јединица локалне самоуправе и одјељење надлежно за заштиту животне средине јединице локалне самоуправе.

Члан 13.

Министарство, органи јединице локалне самоуправе и одјељења јединице локалне самоуправе надлежна за заштиту животне средине дужни су у складу с овим законом, Стратегијом и документима просторног планирања да:

- а) се брину о очувању природе, природних вриједности и пејзажне разноврсности на своме подручју,
- б) проглашавају заштићена природна добра из своје надлежности,
- в) обезбјеђују услове за заштиту и очување заштићених природних добара из своје надлежности,
- г) учествују у поступку проглашења заштићених подручја које проглашава Народна скупштина или Влада или скупштина јединице локалне самоуправе,
- д) учествују у изради плана управљања из своје надлежности,
- ђ) обавјештавају јавност о стању природе и природних вриједности на свом подручју и о предузимању мјера заштите и очувања,
- е) пружају потребну помоћ јединицама локалне самоуправе на заштити природе на њиховом подручју и
- ж) обављају и друге послове прописане овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

Члан 14.

(1) Стручне послове заштите природе и природних добара обавља Завод, а то су:

- а) прикупљање и обрада података о природи и природним вриједностима,
- б) праћење стања и оцјену очуваности природе и степена угрожености објеката геонаслјеђа, дивљих врста и њихових станишта, станишних типова, еко-система, еколошки значајних подручја, заштићених подручја, еколошких коридора, еколошке мреже и пејзажа,
- в) израду студија заштите којима се утврђују вриједности подручја предложених за заштиту и начин управљања тим подручјима,
- г) предлаже доношење акта о престанку важења Акта о заштити,
- д) израду приједлога за претходну заштиту подручја,
- ђ) давање услова за радове на заштићеним природним добрима, издавање стручних мишљења у складу са овим законом,
- е) вршење стручног надзора на заштићеним природним добрима са приједлогом мјера,
- ж) пружање стручне помоћи управљачима заштићених природних добара, јединицама локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе, пејзажа и природних добара,
- з) утврђивање услова и мјера заштите природе и природних вриједности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и других), програма и стратегија у свим дјелатностима које утичу на природу,
- и) обављање стручних послова у поступку израде оцјене прихватљивости радова и активности у природи, припремања и спровођења пројеката и програма на заштићеном подручју,
- ј) предлагање обима и садржаја студија изводљивости и процјене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу,
- к) вођење евиденције о начину и обиму коришћења, као и факторима угрожавања заштићених и строго заштићених дивљих врста ради утврђивања и праћења стања њихових популација из члана 72. овог закона,

л) учествовање у поступку јавног увида ради проглашавања заштићених природних добара из члана 15. овог закона,

љ) организовање и спровођење васпитно-образовних и промотивних активности у заштити природе,

м) учешће у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе,

н) вођење регистра заштићених природних добара и других података од значаја за заштиту природе из члана 74. овог закона,

њ) инвентаризацију појединачних елемената геолошке, биолошке и пејзажне разноврсности са статистичким анализима и извјештајима о њиховом стању,

о) достављање података у складу са чланом 94. овог закона,

п) израђивање валоризационог основа природног наслеђа на подручју јединице локалне самоуправе и

р) обављање других послова утврђених овим законом.

(2) Стручне послове из става 1. овог члана, по потреби, обављају и друге стручне и научне организације у складу са овим законом.

Члан 15.

(1) Министарство, јединица локалне самоуправе и јавне установе које управљају заштићеним природним вриједностима дужни су да осигурају јавност података у вези са стањем и заштитом природе.

(2) У случају непосредне пријетње природи и здрављу људи или угрожавања и оштећења природе, јавност се обавјештава о предузимању потребних мјера и радњи ради спречавања или ублажавања штете која би могла проистећи из те опасности.

(3) Током израде аката о заштити природних вриједности, плана управљања, као и других аката који се доносе у складу са овим законом, осигурава се учешће јавности, путем јавног увида.

(4) Поступак јавног увида који траје 30 дана спроводи Министарство, односно јединице локалне самоуправе.

(5) Министарство, односно јединице локалне самоуправе дужне су да размотре поднесене примједбе и изврше оцјену њихове оправданости.

(6) Обавјештење о јавном увиду објављује се у једном од јавних гласила Републике са подацима о мјесту гдје се могу прегледати картографска и друга документа.

III - ОПШТЕ МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

Члан 16.

Заштита природе спроводи се:

а) утврђивањем и процјеном стања, појава и процеса у природи,

б) успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите,

в) спровођењем мјера заштите природе,

г) утврђивањем услова и мјера заштите природе и заштићених природних добара у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основима и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим дјелатностима од утицаја на природу,

д) одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења,

ђ) изградом извјештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и плана управљања,

е) ублажавањем штетних посљедица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама,

ж) повезивањем и усклађивањем система заштите природе Републике са међународним системом заштите природе,

з) подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе,

и) обавјештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе,

ј) подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свијести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања и

к) укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређивање природе.

Члан 17.

(1) Планирање, уређење и коришћење простора, природних ресурса, заштићених подручја и еколошке мреже спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, основа и програма управљања и коришћења природних ресурса и добара у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим дјелатностима од утицаја на природу, у складу са мјерама и условима заштите природе.

(2) Коришћење простора, природних ресурса и заштићених подручја дозвољено је на начин предвиђен овим законом и другим законима.

(3) Носилац пројекта, односно правно лице, предузетник и физичко лице које користи природне ресурсе, обавља грађевинске и друге радове, активности и интервенције у природи дужно је да поступа у складу са мјерама и условима заштите природе утврђеним у плановима, основима и програмима и у складу са пројектно-техничком документацијом, на начин да се избјегну или на најмању мјеру сведе угрожавање и оштећење природе.

(4) Правно лице, предузетник и физичко лице из става 3. овог члана након престанка радова и активности дужно је да изврши санацију, односно рекултивацију у складу са овим законом и другим прописима.

Члан 18.

(1) У поступку израде планова, основа, програма, пројеката, радова и активности из члана 17. овог закона прибавља се стручно мишљење којим се утврђују услови заштите природе које доноси Завод.

(2) Стручно мишљење из става 1. овог члана садржи:

а) податке о природним вриједностима, посебно биљног и животињског свијета, објеката геонаслеђа и пејзажа у границама просторног обухвата документа из става 1. овог члана и просторном окружењу,

б) податке о заштићеним природним добрима, укључујући природна добра планирана за заштиту и у поступку заштите,

в) податке о еколошки значајним подручјима и типовима станишта,

г) податке о установљеним режимима и мјерама заштите и коришћења природних вриједности и добара и еколошки значајних подручја,

д) процјену да ли се планирани радови и активности могу реализовати са становишта циљева заштите природе и донесених прописа и докумената,

ђ) услове, односно забране и ограничења под којима се планирани радови и активности могу реализовати,

е) биолошке, техничке и технолошке мјере заштите природе које треба да се примијене и

ж) правни и стручни основ за утврђене услове и мјере.

(3) Уз захтјев за издавање стручног мишљења из става 1. овог члана прилажу се:

а) подаци о врсти и носиоцу израде документа из става 1. овог члана и инвеститору,

б) подаци о локацији и просторном обухвату са одговарајућим картографским и графичким прилозима, а за пројекте и са копиром катастарског плана и

в) кратак опис циљева због којих се документ израђује, намјераних активности на његовој реализацији и главних очекиваних резултата, а за пројекат идејно решење.

(4) Уколико подносилац захтјева у року од двије године од дана достављања стручног мишљења не отпочне радове и активности за које је стручно мишљење издато, дужан је да прибави ново мишљење.

(5) Документе из става 1. овог члана доноси надлежан орган, по претходно прибављеном стручном мишљењу из става 2. овог члана.

Члан 19.

(1) Уколико се у поступку издавања услова заштите природе из члана 18. овог закона утврди да постоји вјероватноћа да планови, основи, програми, пројекти, радови и активности могу имати значајан утицај на циљеве очувања и цјеловитост еколошки значајног подручја, Министарство, односно одјељење јединице локалне самоуправе надлежно за послове заштите животне средине, спроводи оцјену прихватљивости.

(2) За планове, основе и програме за које се, у складу са прописом којим се регулише заштита животне средине, спроводи поступак стратешке процјене и процјене утицаја, оцјена прихватљивости спроводи се у оквиру тих поступака.

(3) У случају када се на основу оцјене прихватљивости утврди да планови, основи, програми, пројекти, радови и активности могу имати значајан утицај на циљеве очувања и цјеловитост еколошки значајног подручја, надлежни орган ће одбити давање сагласности.

(4) У случају када се на основу оцјене прихватљивости утврди да планови, основи, програми, пројекти, радови и активности могу имати значајан утицај на циљеве очувања и цјеловитост еколошки значајног подручја, надлежни орган ће дати сагласност, само под сљедећим условима:

а) уколико не постоји друго алтернативно рјешење,

б) у односу на еколошки значајна подручја у којима се налази један приоритетни тип станишта или приоритетна врста, само уколико постоје императивни разлози преовладавајућег јавног интереса, који се односе на заштиту здравља људи и јавне сигурности, на корисне ефекте од примарне важности за животну средину и уколико постоје други преовладавајући разлози од јавног интереса, а у односу на сва остала еколошки важна подручја, само уколико постоје други императивни разлози од јавног интереса, укључујући интересе социјалне или економске природе, који претежу у односу на интерес очувања ових подручја и

в) уколико је могуће предузети компензацијске мјере из члана 21. овог закона неопходне за очување свеукупне кохерентности еколошке мреже.

(5) Влада доноси уредбу којом прописује поступак, садржину, рокове, начин спровођења оцјене прихватљивости у односу на циљеве очувања еколошки значајног подручја, као и начин обавјештавања јавности, утврђивања преовладавајућег јавног интереса и компензацијских мјера.

Члан 20.

(1) Ако начин или обим коришћења природних ресурса непосредно угрожава опстанак неке врсте, њеног станишта или природног еко-система, министар надлежан за послове заштите животне средине (у даљем тексту: министар) наредбом може ограничити и привремено или трајно обуставити такво коришћење по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, министарства надлежног за послове рударства и енергетике и Завода.

(2) Власник или корисник природних ресурса који не поступи по наредби из става 1. овог члана одговара за штету насталу на врсти, станишту или природном екосистему, која је настала након доношења наредбе.

Члан 21.

(1) Ради ублажавања штетних последица на природу, које могу настати или су настале реализацијом планова,

основа, програма, пројеката, радова или активности на заштићеном природном добру или подручју еколошке мреже, правно лице, предузетник и физичко лице, односно носилац пројекта дужно је да спроведе компензацијске мјере у складу са рјешењем које доноси Министарство на приједлог Завода.

(2) Компензацијске мјере одређују се у зависности од предвиђених или проузрокованих оштећења природе:

а) успостављањем новог локалитета које има исте или сличне особине као оштећени локалитет,

б) успостављањем другог локалитета значајног за очување биолошке и пејзажне разноврсности, односно за заштиту природног добра и

в) новчаном накнадом у вриједности проузрокованог оштећења локалитета у случају да није могуће спровести компензацијске мјере или мјере санације.

(3) Министар доноси правилник којим се утврђују компензацијске мјере из става 1. овог члана.

Члан 22.

(1) Ако су пројекти или активности у природи изведене без утврђених услова заштите природе или супротно датим условима заштите природе, услед чега су настала оштећења природе и заштићених природних добара, носилац пројекта или активности, односно корисник природних ресурса дужан је да без одгађања и о свом трошку отклони штетне посљедице свог дјеловања по начелима објективне одговорности.

(2) Уколико носилац активности из става 1. овог члана не отклони штетне посљедице свог дјеловања, односно уколико штета нанесена природи и заштићеним природним добрима не може да се санира одговарајућим мјерама, носилац активности који је проузроковао штету одговоран је за насталу штету у висини вриједности уништеног добра.

IV - ОЧУВАЊЕ БИОЛОШКЕ РАЗНОВРСНОСТИ

Члан 23.

Очување биолошке разноврсности остварује се спровођењем мјера заштите и унапређивања врста, њихових популација, природних станишта и екосистема.

1. Очување станишта, еколошке мреже и еколошки значајних подручја

Члан 24.

(1) Очување станишта врши се спровођењем мјера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара и очувањем еколошки значајних подручја.

(2) Министар доноси правилник којим се прописују критеријуми за издвајање угрожених, ријетких и осјетљивих станишта и типова станишта од посебног значаја за очување и мјере заштите за њихово очување по претходно прибављеном мишљењу Завода.

(3) Карта станишта објављује се на интернет страници Министарства и Завода.

(4) Прикупљање података о стаништима и стално ажурирање обезбјеђује Министарство у сарадњи са Заводом и другим стручним и научним институцијама, у складу са прописом из члана 94. став 2. овог закона.

Члан 25.

(1) Еколошку мрежу чине:

- а) еколошки значајна подручја,
- б) еколошки коридори и
- в) заштитна зона.

(2) Завод у сарадњи са другим стручним и научним институцијама припрема документацију за успостављање еколошке мреже на територији Републике у складу са критеријумима утврђеним законом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.

(3) Влада доноси уредбу којом утврђује еколошку мрежу, као и начин њеног управљања и финансирања, којом ће бити идентификована еколошки значајна подручја Европске уније која ће постати дио Европске еколошке мреже Натура 2000.

Члан 26.

(1) Очување еколошке мреже обезбјеђује се спровођењем прописаних мјера заштите ради очувања биолошке и пејзажне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређивања заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са овим законом, другим прописима, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.

(2) Мјере заштите еколошке мреже односе се на правна и физичка лица која користе природне вриједности и обављају активности и радове у складу са Законом.

(3) На подручју еколошке мреже примјењују се мјере, методе и техничко-технолошка рјешења са циљем очувања еколошки значајних подручја и унапређивања нарушеног стања дијелова еколошке мреже.

(4) Праћење стања еколошке мреже обавља Завод и друге стручне и научне институције по овлашћењу Министарства.

(5) Нису дозвољени радови, активности и дјелатности које могу довести до угрожавања и нарушавања функција еколошке мреже и до нарушавања или трајног оштећења својстава и вриједности појединих дијелова еколошке мреже.

(6) Изузетно од става 5. овог члана, Министарство може дозволити радове, активности и дјелатности у складу са чланом 19. овог закона.

Члан 27.

(1) Подручјем еколошке мреже које је истовремено и заштићено подручје управља управљач тог заштићеног подручја.

(2) За подручје еколошке мреже из става 1. овог члана доноси се план управљања или прописује скуп мјера за очување, обнављање и унапређивање стања ових подручја.

(3) План управљања из става 2. овог члана доноси правно лице којем је повјерено управљање дијелом еколошке мреже.

(4) Детаљнији начин управљања еколошком мрежом утврдиће се актом из члана 25. став 3. овог закона.

Члан 28.

(1) Еколошки значајна подручја су:

а) подручја типова станишта која су биолошки изузетно разноврсна или добро очувана, гдје су станишта угрожених или ендемичних биолошких врста и других еколошких система који су међународно значајни према међународним критеријумима или која другачије доприносе очувању биолошке разноврсности,

б) подручја типова станишта која значајно доприносе очувању природне равнотеже јер чине дијелове еколошке мреже,

в) подручја угрожених и ријетких типова станишта,

г) очуване шумске цјелине,

д) станишта врста заштићених на основу међународних уговора,

ђ) селидбени путеви животиња,

е) еколошки коридори и

ж) подручја која битно доприносе генетској повезаности популација биолошких врста.

(2) Очување еколошки значајних подручја осигурава се спровођењем прописаних мјера и услова заштите природе у циљу очувања биолошке и пејзажне разноврсности и заштите природних вриједности у складу са одредбама овог закона.

(3) Нису допуштени захвати и радње које могу довести до уништења или неке друге знатне или трајне штете на еколошки значајном подручју.

2. Очување дивљих врста и њихових станишта и миграторних врста

Члан 29.

(1) Очување дивљих врста остварује се спровођењем мјера и активности на очувању самих врста, њихових популација и станишта, екосистема и коридора који их повезују.

(2) Под очувањем дивљих врста подразумијева се спречавање свих радњи које утичу на нарушавање повољног стања популација дивљих врста, уништавање или оштећивање њихових станишта, легла, гнијезда или нарушавање њиховог животног циклуса, односно повољног стања.

(3) Повољно стање дивљих врста обезбјеђује се заштитом њихових станишта и заштитним мјерама за поједине врсте у складу са овим законом.

(4) Стање дивље врсте сматра се повољним када:

а) подаци о динамици популације одређене врсте указују на то да ће се она дугорочно одржати као витална компонента свог природног станишта и

б) постоји, а вјеројатно ће и даље постојати, довољно велико станиште и природно подручје распрострањена у којем ће се популације врсте дугорочно одржати.

(5) При извођењу радова и активности у природи и коришћењу природних вриједности на стаништима дивљих врста примјењују се мјере, методе и техничка средства која доприносе очувању повољног стања врста, односно који не угрожавају дивље врсте и/или нарушавају станишта њихових популација или се ти радови и активности могу ограничити у периоду који се поклапа са значајним фазама њиховог животног циклуса.

(6) Очување дивљих врста и њихових станишта из става 1. овог члана саставни је дио мјера и услова заштите природе из члана 18. овог закона.

Члан 30.

(1) Јавни путеви и друге врсте саобраћајница, телекомуникациони и електроенергетски системи, хидрографевински и други објекти чијом се изградњом пресијецају уобичајени коридори дневно-ноћних и сезонских миграција дивљих животиња, проузрокује фрагментација станишта или на други начин омета њихов нормалан животно циклус граде се на начин којим се умањују негативни ефекти и примјеном посебних конструкцијских и техничко-технолошких рјешења на самим објектима и у њиховој околини током изградње и у периоду експлоатације.

(2) Министар уз согласност министарства надлежног за послове саобраћаја и веза, министарства надлежног за послове индустрије, енергетике и рударства и министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси правилник којим се прописују специјална техничко-технолошка рјешења која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња (еколошки мостови, изграђени пролази и прелази, тунели, пропусне цијеви, жаркови, сигурносни и усмјеравајући објекти, рибље стазе и лифтови и друго), као и мјере заштите и начин одржавања техничко-технолошких рјешења.

(3) За објекте из става 1. овог члана орган управе надлежан за грађење издаје локацијске услове, узимајући у обзир специјална техничко-технолошка рјешења из става 2. овог члана.

3. Очување птица

Члан 31.

(1) Заштита дивљих птица односи се на птице, њихова јаја, гнијезда и станишта.

(2) У циљу очувања популација свих врста дивљих птица предузимају се све неопходне мјере, узимајући у обзир еколошке, привредне и рекреативне захтјеве.

(3) У циљу одржавања или поновне успоставе довољне разноврсности и величине станишта за све врсте птица предузимају се сљедеће мјере:

а) стварање заштићених подручја,

б) одржавање и управљање у складу са еколошким потребама станишта унутар и изван заштићених подручја,

в) поновно успостављање уништених станишта и

г) стварање биотопа.

Члан 32.

(1) Врсте дивљих птица које ће бити предмет посебних мјера очувања које се тичу њихових станишта да би се осигурало њихово преживљавање и размножавање на њиховом подручју распрострањености су:

а) врсте које су у опасности од изумирања,

б) врсте осјетљиве на одређене промјене у њиховим стаништима,

в) врсте које се сматрају ријетким због мале популације или ограничене локалне распрострањености и

г) друге врсте које захтијевају посебну пажњу због посебне природе њиховог станишта.

(2) Да би се успоставио општи систем заштите свих врста дивљих птица није дозвољено:

а) намјерно убијање или хватање на било који начин,

б) намјерно уништавање или оштећивање њихових гнијезда и јаја или уклањање гнијезда,

в) одношење њихових јаја у дивљину или задржавање тих јаја, иако су празна,

г) намјерно узнемиравање тих птица, нарочито за вријеме њиховог размножавања и парења, уколико би то узнемиравање било значајно и

д) држање птица које припадају врстама чији су лов и хватање забрањени.

Члан 33.

(1) Стубови и техничке компоненте средњенапонских и високонапонских водова изводе се у складу са подзаконским актом из члана 30. став 2. овог закона и тако да се птице и слијепи мишеви заштите од струјног удара и механичког озлеђивања.

(2) Локације струјних генератора покретаних вјетром (вјетрењаче) утврђују се тако да се избјегну њихова важна станишта и путеви миграције.

(3) Одредба става 1. овог члана не односи се на горње водове жељезница.

(4) При изградњи високих објеката (вјетрогенератора, стубова, торњева, мостова и других објеката) у близини еколошки значајних подручја неопходно је примјењивати техничко-технолошке мјере које се односе на освјетљавање објеката да би се избјегли негативни утицаји оваквих објеката.

Члан 34.

У циљу дефинисања подручја очувања дивљих врста птица врше се истраживања и активности које се односе на:

а) утврђивање листе врста птица којима пријети опасност од истребљења или посебно угрожене врсте, узимајући у обзир њихову географску распрострањеност,

б) попис и еколошки опис подручја од посебног значаја за миграторне врста на њиховим миграторним путевима, као и подручја гдје презимљавају и гнијезде се,

в) попис података о нивоима популација миграторних врста које су приказане као прстеноване,

г) процјену утицаја метода узимања дивљих птица на нивоима популације,

д) изразу или усавршавање еколошких метода за превенцију типа штете изазване птицама,

ђ) одређивање улоге одређених врста као индикатора популације и

е) изучавање неповољних учинака изазваних хемијским загађењем на нивоима популација врста птица.

4. Уношење алохтоних врста и реинтродукција дивљих врста

Члан 35.

(1) На подручју Републике није дозвољено уношење алохтоних дивљих врста и њихових хибрида у слободну природу.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, дозвољава се уношење алохтоних дивљих врста и њихових хибрида у слободну природу, уз достављање научних и стручних доказа са гледишта заштите природе и одрживог управљања, односно ако се уношењем не угрожава природно станиште аутохтоних дивљих врста.

(3) Министарство издаје дозволу из става 2. овог члана на основу мишљења министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде и стручног мишљења Завода.

(4) Министарство издаје дозволу за уношење алохтоних дивљих врста у контролисаним условима, по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, Завода или друге овлашћене научне и стручне организације да не постоји опасност по аутохтоне врсте, уколико дође до случајног или намјерног бијега примјерака у слободну природу Републике.

(5) Узгајање, уношење и коришћење организама аутохтоних и интродукованих врста за потребе биолошке заштите биља врши се у складу са прописима који регулишу заштиту здравља биља, на основу одобрења које издаје министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, а по претходно прибављеној оцјени прихватљивости, коју издаје Министарство.

(6) Оцјена прихватљивости из става 5. овог члана израђује се на основу стручног мишљења Завода и релевантних научних и стручних доказа који се односе на заштиту природе.

(7) Алохтоне дивље врсте које уношењем и/или ширењем угрожавају друге врсте и укупну биолошку разноврсност на подручју Републике проглашава инвазивним Министарство, на основу општеприхваћених међународних критеријума, научних сазнања и обавеза преузетих из међународних уговора и међународних докумената, на приједлог Завода и других стручних и научних институција, а по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

(8) Актом из става 7. овог члана прописују се мјере контроле и сузбијања инвазивних врста.

Члан 36.

(1) Реинтродукција дивљих врста у слободну природу на подручју Републике може се вршити на основу дозволе коју издаје Министарство, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

(2) Уз захтјев за издавање дозволе из става 1. овог члана неопходно је доставити програм реинтродукције, који израђује Завод у сарадњи са стручним и научним установама и на основу спроведених истраживања.

5. Очување еко-система, пејзажа и генетичке разноврсности

Члан 37.

(1) Очување еко-система (шумских, високопланинских, крашких, ливадских, водених и влажних, осјетљивих, агроекосистема и других еко-система) остварује се очувањем њиховог природног састава, структуре, функције, цјеловитости и равнотеже путем спровођења одговарајућих мјера и активности на њиховој заштити, унапређивању и одрживом коришћењу.

(2) Очување биолошке разноврсности шумских еко-система обавља се ради јачања општекорисних функција шума, у складу са овим законом, другим законима и подзаконским актима којима се уређује ова област.

(3) У влажним и воденим еко-системама забрањене су радње, активности и дјелатности којима се угрожава хидролошка појава или опстанак и очување биолошке разноврсности.

(4) Очување биолошке и пејзажне разноврсности станишта унутар агроекосистема спроводи се првенствено очувањем и заштитом рубних станишта, живица, међа, појединачних стабала, групе стабала, бара и ливадских појасева, као и других еко-система са очуваном или дјелимично измијењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом.

(5) Карстни еко-системи су станишта бројних значајних биљних и животињских врста, који због своје специфичности и велике осјетљивости захтијевају посебну заштиту у складу са посебним прописима и овим законом.

Члан 38.

(1) Пејзажи се према својим природним и створеним обиљежјима разврставају у пејзажне типове који изражавају разноврсност природне и културне баштине.

(2) Заштита пејзажа подразумијева планирање и спровођење мјера којима се спречавају нежељене промјене, нарушавање или уништење значајних обиљежја пејзажа, њихове разноврсности, јединствености и естетских вриједности и омогућавање традиционалног начина коришћења пејзажа.

(3) У планирању и уређењу простора, као и у планирању и коришћењу природних ресурса, мора се обезбиједити очување значајних и карактеристичних обиљежја пејзажа.

(4) Заштита, управљање и планирање пејзажа заснива се на идентификацији пејзажа и процјени њихових значајних и карактеристичних обиљежја.

(5) Министар доноси правилник којим се прописују критеријуми за идентификацију пејзажа и начин процјене њихових значајних и карактеристичних обиљежја.

Члан 39.

(1) Узимање генетичког материјала из природе ради коришћења не смије угрожавати опстанак еко-система или популацију дивљих врста биљака, животиња и гљива у њиховим стаништима.

(2) На генетичком материјалу који је створен од генетичког материјала дивљих врста биљака, животиња и гљива не може се стећи својина.

(3) Коришћење, услови и начин узимања генетичког материјала, приступ генетичким изворима и банка гена регулисани су посебним прописима.

V - ОЧУВАЊЕ ГЕОМОРФОЛОШКЕ И ГЕОЛОШКЕ РАЗНОВРСНОСТИ

Члан 40.

(1) Очување геоморфолошке и геолошке разноврсности, као и цјелокупног геонаслеђа при планирању, уређењу и коришћењу простора остварује се спровођењем услова и мјера заштите које су саставни дио планских докумената.

(2) Посебне мјере за заштиту геолошке разноврсности остварују се заштитом објеката геонаслеђа који имају изузетну научну, образовну, естетску и културну вриједност, које се остварују у условима ин ситу и екс ситу заштите.

1. Спелеолошки објекти

Члан 41.

(1) Спелеолошки објекти због својих научних, естетских, образовних и културних природних вриједности уживају посебну заштиту.

(2) Спелеолошки објекти уписују се у Инвентар објеката геонаслеђа из члана 45. овог закона.

Члан 42.

У спелеолошким објектима и њиховој околини забрањено је:

а) загађивати водотоке и изворе, упуштати, уносити и остављати отровне материје, чврсте отпатке и угинуле животиње или депоновати било коју врсту отпада на мјестима и на такав начин да могу бити унијети у спелеолошки објекат текућом водом или слободним кретањем,

б) уништавати, оштећивати или односити дијелове пећинског накита, пећинских седимената, фосилних остатака и артефаката,

в) уништавати или односити примјерке фауне и флоре и нарушавати њихове станишне услове и

г) изводити грађевинске радове који могу проузроковати значајне неповољне и трајне промјене геоморфолошких и хидролошких обиљежја.

Члан 43.

(1) Откриће спелеолошког објекта или његовог дијела пријављује се Министарству и Заводу.

(2) Министар уз претходно прибављено мишљење Завода доноси рјешење којим утврђује мјере осигурања, заштите и управљања спелеолошким објектом или његовим дијелом.

2. Минерали и фосили

Члан 44.

(1) У случају проналаска фосила и минерала који би могли представљати природну вриједност налазач је дужан да обавијести Министарство или Завод.

(2) Уколико се процијени да минерали и фосили представљају природну вриједност коју је потребно заштитити, Министарство повјерава Заводу истраживање и утврђивање смјерница за поступање, са мјерама заштите од уништења, оштећења и крађе.

(3) Завод је дужан да достави Министарству извјештај о обављеном истраживању са подацима о стању налазишта, могућој угрожености налазишта и о потребним додатним истраживањима и додатним мјерама заштите.

Члан 45.

(1) Успоставља се Инвентар објеката геонасљеђа Републике Српске.

(2) Инвентар из става 1. овог члана води Завод.

(3) Министар доноси правилник којим се детаљније прописује начин успостављања Инвентара објеката геонасљеђа Републике Српске и смјернице за инвентаризацију, вредновање и разврставање објеката геонасљеђа.

VI - ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

Члан 46.

Заштићена природна добра су:

а) заштићена подручја:

1) строги резерват природе - категорија Ia (у даљем тексту: строги резерват природе);

2) посебни резерват природе (подручје дивљине) - категорија Ib (у даљем тексту: посебни резерват природе);

3) национални парк - категорија II (у даљем тексту: национални парк);

4) споменик природе - категорија III (у даљем тексту: споменик природе);

5) заштићено станиште (подручје управљања стаништем или врстом) - категорија IV (у даљем тексту: заштићено станиште);

б) заштићени пејзажи - категорија V:

- заштићени природни пејзажи,

- заштићени културни пејзажи,

- парк природе;

7) заштићено подручје са одрживим коришћењем природних ресурса - категорија VI:

- парк шума,

- објекти обликоване природе (споменик парковске архитектуре), (у даљем тексту: објекти обликоване природе);

б) заштићене врсте:

1) строго заштићена дивља врста,

2) заштићена дивља врста и

в) заштићени минерали и фосили.

1. Заштићена подручја

Члан 47.

(1) Подручја која имају изражену геолошку, биолошку, екосистемску или пејзажну разноврсност и која су значајна као станишта врста птица и других миграторних врста у складу са међународним прописима могу се прогласити за заштићена подручја од општег интереса.

(2) Заштићена подручја могу се прекогранично повезивати са заштићеним подручјима сусједних држава или ентитета.

(3) План управљања и мјере заштите заштићеног подручја које је прекогранично повезано са заштићеним подручјем сусједне државе споразумно се утврђује са надлежним органима те државе, односно ентитета, а уз сагласност Министарства.

Члан 48.

(1) Строги резерват природе је подручје неизмијењених природних карактеристика са репрезентативним природним еко-системима, намијењен искључиво за очување изворне природе, генетичких ресурса, еколошке равнотеже, праћење природних појава и процеса, научна истраживања којима се не нарушавају природна обиљежја, вриједности, појаве и процеси.

(2) У строгом резервату забрањене су привредне и друге дјелатности.

(3) У строгом резервату допуштена је посјета, обављање истраживања и праћења стања природе.

(4) Посебни резерват природе је подручје са неизмијењеном или незнатно измијењеном природом од нарочитог значаја због јединствености, ријеткости или репрезентативности, а које обухвата станиште угрожене дивље врсте биљака, животиња и гљива, без насеља или са ријетким насељима у којима човјек живи усклађено са природом, намијењено очувању постојећих природних одлика, генетичких ресурса, еколошке равнотеже, праћењу природних појава и процеса, научним истраживањима и образовању, контролисаним посјетама и очувању традиционалног начина живота.

(5) Посебни резерват природе може бити флористички, миколошки, шумске и друге вегетације, зоолошки (орнитолошки, ихтиолошки и други), геолошки, палеонтолошки, хидрогеолошки, хидролошки и други.

(6) У посебном резервату природе забрањено је вршити радње и активности и обављати дјелатности које могу нарушити својства због којих су проглашени заштићеним природним добром (брање и уништавање биљака, узмиравање, хватање и убијање животиња, увођење нових биолошких врста, мелиорацијски радови, разни облици вредног и другог коришћења и слично).

(7) Посјеђивање строгог и посебног резервата природе у циљу образовања може се вршити на основу дозволе коју издаје управљач заштићеног подручја (у даљем тексту: управљач).

(8) Мјере заштите строгог и посебног резервата природе детаљније се одређују актом којим се проглашава заштићено подручје.

(9) Праћење природних појава и процеса и научна истраживања врше се на основу стручног мишљења из члана 93. овог закона.

Члан 49.

(1) Национални парк је подручје са већим бројем разноврсних природних еко-система, истакнутих пејзажних карактеристика и културног наслеђа у којем човјек живи усклађено са природом, намијењено очувању постојећих природних вриједности и ресурса, укупне пејзажне, геолошке и биолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих активности у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја.

(2) У националном парку дозвољене су радње и дјелатности којима се не угрожава изворност природе, као и обављање дјелатности које су у функцији образовања, здравствено-рекреативних и туристичких потреба, наставка традиционалног начина живота локалних заједница, а на начин којим се не угрожава опстанак врста, природних еко-система и пејзажа, у складу са овим законом и планом управљања који доноси управљач.

(3) Мјере заштите националног парка и начин његовог коришћења прописани су посебним законом.

Члан 50.

(1) Споменик природе је мања, неизмијењена или дјелимично измијењена природна просторна цјелина, објект или појава, физички јасно изражен, препознатљив и јединствен, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидрографских, ботаничких и других обиљежја, као и људским радом формирана ботаничка вриједност од научног, естетског, културног или образовног значаја.

(2) Споменик природе може бити: геолошки (стратиграфски [историјскогеолошки], палеонтолошки, петролошки, седиментолошки, минералошки, структурногеолошки, хидрогеолошки и други); геоморфолошки; спелеолошки [пећина, јама и друго]; хидролошки (цијели или дио водотока, слат, језеро, тресава и друго); ботанички (ријетки или значајни примјерци биљног свијета, појединачно стабло или скупина стабала, дрвореди, паркови, арборетуми, ботаничке баште и друго).

(3) На споменику природе забрањене су све радње и активности које угрожавају његова обиљежја и вриједности.

(4) Мјере заштите споменика природе и начин његовог коришћења детаљније се одређују актом којим се проглашава заштићено подручје.

Члан 51.

(1) Заштићено станиште је подручје које обухвата један или више типова природних станишта значајних за очување једне или више популација дивљих врста и њихових заједница.

(2) Циљ заштите станишта је:

а) заштита угрожених и ријетких типова станишта, еко-система или аутохтоних дивљих врста,

б) обезбјеђивање повољног стања популација аутохтоне дивље врсте или врста,

в) омогућавање несметаног одвијања неке од животних фаза аутохтоних дивљих врста (мријешћење, парење, гнијежђење, подизање младунаца, презимљавање и друго),

г) заштита крајње угрожених и рањивих врста,

д) омогућавање протока гена између популација врсте,

ђ) обезбјеђивање миграторних путева и одморишта,

е) омогућавање научних истраживања, управљања популацијама и образовања.

(3) На заштићеном станишту забрањене су радње и активности којима се угрожава или оштећује један или више типова станишта.

(4) Актом којим се проглашава заштићено подручје из става 1. овог члана детаљније се утврђује његов значај, намјена и мјере заштите.

Члан 52.

(1) Заштићени пејзажи су подручја препознатљивог изгледа са значајним природним, биолошко-еколошким, ес-

тетским и културно-историјским вриједностима, која су се током времена развијала као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.

(2) Заштићени пејзажи су:

а) заштићени природни пејзаж,

б) заштићени културни пејзаж и

в) парк природе.

(3) Заштићени природни пејзаж из става 2. тачка а) овог члана је подручје значајне биолошко-еколошке и естетске вриједности, гдје традиционалан начин живота локалног становништва није битније нарушио природу и природне еко-системе.

(4) Заштићени културни пејзаж из става 2. тачка б) овог члана је подручје значајне пејзажне, естетске и културно-историјске вриједности, које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.

(5) У заштићеним пејзажима забрањене су радње и активности којима се нарушавају примарне природне и створене вриједности и карактер пејзажа.

(6) Мјере заштите, начин обављања привредних и традиционалних дјелатности и коришћење природних и створених вриједности пејзажа изузетних карактеристика детаљније се утврђују актом којим се проглашава заштићено подручје.

Члан 53.

(1) Парк природе је подручје добро очуваних природних вриједности са претежно очуваним природним еко-системама и живописним пејзажима, намијењено очувању укупне геолошке, биолошке и пејзажне разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих дјелатности усклађених са традиционалним начином живота и начелима одрживог развоја.

(2) У парку природе дозвољене су привредне и друге дјелатности и радње којима се не угрожавају његова битна обиљежја и вриједности.

(3) Мјере заштите, начин обављања привредних дјелатности и коришћење природних вриједности у парку природе детаљније се утврђују актом којим се проглашава заштићено подручје.

Члан 54.

(1) Заштићено подручје са одрживим коришћењем природних ресурса је подручје намијењено очувању еко-система и станишта, а упоредо с тим и пратећих културних вриједности и традиционалних начина управљања природним ресурсима.

(2) Заштићена подручје са одрживим коришћењем природних ресурса су:

а) парк шума и

б) објекти обликоване природе.

Члан 55.

Парк шума је природна или сађена шума, веће пејзажне вриједности, намијењена за одмор и рекреацију, у којој су допуштене само оне активности и радње чија је сврха њено одржавање или уређење.

Члан 56.

(1) Објект обликоване природе је вјештачки обликован простор (перивој, ботанички врт, арборетум, градски парк, дрворед, као и други облици вртог и парковског обликовања), односно појединачно стабло или група стабала, који има естетску, стилску, умјетничку, културно-историјску, еколошку или научну вриједност.

(2) На објекту обликоване природе и простору у његовој непосредној близини који чини саставни дио заштићеног подручја нису допуштени захвати ни радње којима би се

могле промијенити или нарушити вриједности због којих је заштићен.

Члан 57.

(1) На заштићеном подручју издвајају се зоне у којима се спроводе следећи режими заштите:

а) Ia степена - строга заштита (у даљем тексту: заштита Ia степена),

б) Ib степена - строга заштита уз могућност управљања популацијама (у даљем тексту: заштита Ib степена),

в) II степена - активна заштита (у даљем тексту: заштита II степена) и

г) III степена - активна заштита и могућност одрживог коришћења (у даљем тексту: заштита III степена).

(2) Режим заштите Ia степена спроводи се на дијелу заштићеног подручја са изворним, неизмијењеним или мало измијењеним еко-системима изузетног научног и практичног значаја којом се омогућава искључиво природна сукцесија.

(3) Режим заштите Ia степена искључује све облике коришћења простора и активности, осим научних истраживања, контролисане едукације и интервентних активности у акцидентним ситуацијама, које се обављају уз стручно мишљење Завода.

(4) Режим заштите Ib степена спроводи се на дијелу заштићеног подручја са изворним, неизмијењеним или мало измијењеним еко-системима великог научног и практичног значаја.

(5) Заштита Ib степена дозвољава искључиво научна истраживања, контролисану едукацију и активности усмјерене ка очувању и унапређивању постојећег стања еко-система (контролисано пашарење, кошење, измуљивање, регулација водног режима и друго).

(6) Режим заштите II степена спроводи се на дијелу заштићеног подручја са дјелимично измијењеним еко-системима великог научног и практичног значаја.

(7) Заштита II степена дозвољава управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређивања природног добра без последица по примарне вриједности његових природних станишта, популација и еко-система, као и контролисане традиционалне дјелатности које током свог одвијања нису угрозиле примарне вриједности простора.

(8) Режим заштите III степена спроводи се на дијелу заштићеног подручја са дјелимично измијењеним или измијењеним еко-системима од научног и практичног значаја.

(9) Заштита III степена дозвољава селективно и ограничено коришћење природних ресурса, управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређивања природног добра, одрживо коришћење, развој и унапређивање сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних дјелатности локалног становништва, развој инфраструктуре усклађене са вриједностима, потенцијалима и капацитетима заштићеног простора намијењене развоју еколошког, руралног, здравственог, спортско-рекреативног вида и осталих видова туризма у складу са принципима одрживог развоја.

(10) Зоне заштите предлаже Завод у Стручном основу - Студији заштите заштићеног подручја (у даљем тексту: Студија).

(11) Министарство може на приједлог Завода одредити зону заштите око граница заштићеног подручја, еколошки значајног подручја или еколошког коридора који може бити одређен приликом установљавања тих подручја или накнадно, ради спречавања, односно ублажавања вањских утицаја.

2. Заштићене врсте и заштићени минерали и фосили

Члан 58.

(1) Дивље врсте које су угрожене или могу постати угрожене, које имају посебан значај из генетичког, еколошког,

еко-системског, научног, здравственог, економског и другог аспекта, штите се као строго заштићене дивље врсте или заштићене дивље врсте.

(2) Строго заштићеном дивљом врстом може се прогласити:

а) врста ишчезла у Републици и враћена програмом реинтродукције,

б) крајње угрожена дивља врста,

в) угрожена дивља врста,

г) реликтна врста,

д) локални ендемит,

ђ) стеноендемит,

е) међународно значајна и заштићена дивља врста и

ж) врста којој је из других разлога потребна строга заштита.

(3) Заштићеном дивљом врстом може се прогласити:

а) рањива дивља врста,

б) ендемична врста,

в) индикаторска, кључна и кишобран врста,

г) реликтна врста,

д) међународно значајна и заштићена дивља врста и

ђ) врста која није угрожена, али се због њеног изгледа може лако замијенити с угроженом врстом.

(4) Заштита дивљих врста која није уређена овим законом регулише се посебним прописима.

Члан 59.

Минерали и фосили који имају изузетан научни и образовни значај или су значајни због своје ријеткости, величине и изгледа проглашавају се заштићеним.

VII - ПОСТУПАК ПРОГЛАШАВАЊА ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

1. Заштићена подручја

Члан 60.

(1) Национални парк проглашава Народна скупштина законом.

(2) Влада на приједлог Министарства, а по претходно прибављеном мишљењу надлежних министарстава, актом о проглашењу заштићеног подручја проглашава заштићеним:

а) строги резерват природе,

б) посебни резерват природе,

в) заштићено станиште и

г) заштићене пејзаже.

(3) Скупштина јединице локалне самоуправе уз сагласност Министарства, а по претходно прибављеном мишљењу Завода и надлежних министарстава, актом о проглашењу заштићеног подручја проглашава заштићеним:

а) споменик природе и

б) заштићено подручје са одрживим коришћењем природних ресурса чија је цијела површина на подручју јединице локалне самоуправе.

(4) Споменик природе и заштићено подручје са одрживим коришћењем природних ресурса чија је цијела површина на подручју двију или више јединица локалне самоуправе споразумно могу прогласити заштићеним подручјем скупштине јединица локалне самоуправе уз сагласност Министарства, а по претходно прибављеном мишљењу Завода и надлежних министарстава.

(5) Изузетно од ст. 3. и 4. овог члана, акт о проглашењу заштићеног подручја доноси Влада на приједлог Министарства, ако надлежни органи не прогласе заштићено подручје и ако се утврди да је заштићено подручје од изузетног, односно републичког значаја.

Члан 61.

(1) Иницијативу за проглашење заштићеног подручја може поднијети Завод, републички органи управе и субјекти заштите природе из члана 11. овог закона.

(2) Акт о проглашењу заштићеног подручја (у даљем тексту: Акт о заштити) доноси се на основу Студије, којом се утврђују вриједности подручја које се предлаже за заштиту и начин управљања подручјем, а припрема је надлежни орган из члана 60. овог закона.

(3) Министарство и јединице локалне самоуправе за израду Студије ангажују Завод, а по потреби могу ангажовати стручну помоћ домаћих или међународних експерата и стручних организација.

(4) Орган надлежан за проглашавање заштићених природних добара дужан је да обавијести подносиоца иницијативе за проглашење заштићеног подручја о покретању поступка за одређивање заштићеног подручја, односно о току израде Студије.

(5) У периоду од уручења обавјештења из става 4. овог члана до проглашења подручја заштићеним, односно обустављања поступка проглашавања, стање природног подручја не смије бити погоршано.

Члан 62.

(1) Студија садржи:

а) образложење приједлога за покретање поступка заштите,

б) детаљан опис обиљежја и вриједности подручја које се заштићује,

в) оцјену стања подручја,

г) приједлог категорије и режима заштите (зона заштите),

д) картографски приказ у дигиталном или аналогном облику са уцртаним границама на основу увида у јавне евиденције о непокретностима,

ђ) концепт заштите, унапређивања и одрживог развоја подручја,

е) начин управљања и

ж) права и обавезе субјеката у заштићеном подручју.

(2) Израђивачу студије морају бити доступни у аналогном и дигиталном облику шумски, водопривредни, ловни основи, научноистраживачки радови, монографије и друга релевантна документа потребна за израду Студије.

(3) Републички орган надлежан за геодетске и имовинско-правне послове дужан је, на захтјев Завода, доставити тражене податке катастра непокретности, без накнаде трошкова у складу са прописом који регулише накнаде за вршење услуга премјера и коришћења података катастра непокретности и катастра земљишта.

(4) Рок за израду Студије за споменике природе и заштићено станиште је шест мјесеци, за заштићене пејзаже и заштићено подручје са одрживим коришћењем природних ресурса 18 мјесеци, а за националне паркове, строге и посебне резервате природе рок је двије године.

(5) Надлежни органи за проглашавање заштићених природних добара обавјештавају јавност о приједлогу Акта о заштити и Студији са картографском документацијом у складу са чланом 15. овог закона.

(6) Средства за израду Студије обезбјеђују се у буџету Републике Српске, односно буџету јединице локалне самоуправе.

(7) Студија се израђује у писаној и електронској форми у четири примјерка и након објављивања Акта о заштити доставља се и чува код:

а) Министарства,

б) Завода,

в) јединице локалне самоуправе и

г) управљача.

Члан 63.

Акта о заштити садржи:

а) назив и категорију заштићеног подручја,

б) опис основних вриједности,

в) површину подручја под заштитом са катастарским и земљишнокњижним подацима,

г) просторне границе заштићеног подручја приказане на топографској карти у размјери 1 : 25.000 или на други одговарајући начин који омогућава да се границе парцеле одреде прецизно,

д) забране и ограничења, за које се сматра да су неопходна да би се испунили циљеви управљања,

ђ) дозвољене активности у заштићеном подручју,

е) лице коме се повјерава управљање заштићеним подручјем,

ж) права и обавезе управљача,

з) обавезу и рок за усвајање плана управљања,

и) обавезу доношења прописа о унутрашњем реду и чуварској служби, уколико је то потребно у зависности од категорије заштићеног подручја,

ј) сврху заштите и циљеве управљања прописане овим законом,

к) правила управљања, неопходне мјере управљања природним ресурсима и одговарајуће технике које се примјењују на заштићено подручје,

л) изворе финансирања за спровођење заштите и за развој локалне заједнице и

љ) друге елементе од значаја за заштићено подручје.

Члан 64.

(1) Акт о заштити који доноси Влада објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а акт о заштити који доноси скупштина јединице локалне самоуправе објављује се у службеном гласнику јединице локалне самоуправе.

(2) Акт о заштити доставља се у року од 30 дана од дана објављивања:

а) републичком органу надлежном за геодетске и имовинско-правне послове, ради забиљежбе у јавне евиденције о непокретностима,

б) управљачу заштићеног подручја,

в) Заводу, ради уписа у Регистар заштићених природних добара и

г) јединици локалне управе на чијем подручју се налази заштићено природно добро.

Члан 65.

(1) Ако заштићено подручје изгуби вриједности због којих је заштићено, Завод предлаже доношење акта о престанку важења Акта о заштити органу који је донио акт.

(2) Орган из става 1. овог члана дужан је да у року од шест мјесеци од пријема приједлога Завода донесе акт о престанку заштите и достави Заводу ради брисања из Регистра заштићених природних добара.

(3) Акт о престанку важења Акта о заштити доставља се републичком органу надлежном за геодетске и имовинско-правне послове ради брисања забиљежбе у јавним евиденцијама о непокретностима.

(4) Завод у року од 30 дана од дана доношења акта о престанку важења Акта о заштити брише заштићено подручје из Регистра заштићених природних добара.

Члан 66.

(1) Подручје за које је покренут поступак проглашавања заштићеног природног добра, а за које утврђени подаци јасно указују да подручје има својство заштићеног подручја, и подручје за које се, на основу стручног мишљења Завода, утврди да постоји опасност да ће бити озбиљно нарушено или уништено уколико се не предузму мјере заштите јесте подручје за које се проглашава претходна заштита.

(2) Претходна заштита из става 1. овог члана је заштита подручја која траје до доношења Акта о заштити и не може бити дужа од двије године од дана доношења рјешења о претходној заштити.

(3) Влада доноси рјешење о претходној заштити на приједлог Министарства и по претходно прибављеним мишљењима надлежних министарстава, Завода, а по потреби и стручних организација, института и универзитета.

(4) Рок за давање мишљења из става 3. овог члана је 30 дана.

(5) Захтјев за покретање поступка проглашавања претходне заштите могу поднијети Завод, републички органи управе, као и субјекти заштите природе из члана 11. овог закона.

(6) Рјешењем из става 3. овог члана утврђује се подручје под претходном заштитом, мјере, услови заштите и рок на који се одређује претходна заштита.

(7) Рјешење о претходној заштити објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

2. Заштићене врсте

Члан 67.

(1) Влада доноси Уредбу о Црвеној листи, којом утврђује списак угрожених дивљих врста распоређених по категоријама угрожености и Уредбу о Црвеној књизи угрожених дивљих врста и станишта, која садржи детаљније податке о основним карактеристикама врсте, о степену њене угрожености, факторима угрожавања, као и приједлоге мјера за заштиту саме врсте, на приједлог Министарства, а по прибављеном мишљењу надлежних министарстава и Завода.

(2) Уредбе из става 1. овог члана доносе се у складу са међународном методологијом утврђивања садржаја и мјера за очување врста и станишта из Црвене књиге.

Члан 68.

(1) Влада доноси уредбу којом утврђује дивље врсте, строго заштићеним дивљим врстама или заштићеним дивљим врстама на приједлог Министарства, а по претходно прибављеном мишљењу Завода и министарства надлежног за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

(2) Приједлог Завода из става 1. овог члана заснива се на процјени угрожености појединих врста, прописима којима се утврђују Црвена листа и Црвена књига заштићених врста флоре и фауне Републике Српске, међународним црвеним листама или црвеним књигама, обавезама из потврђених међународних уговора и другој стручној документацији.

(3) О врстама из става 1. овог члана брину се имаоци тих врста, управљачи заштићених подручја, јавна предузећа за газдовање шумама, корисници ловишта и рибарских подручја који су дужни да планирају и спроводе мјере и активности на управљању популацијама строго заштићених и заштићених дивљих врста у оквиру програма и плана управљања, у складу са овим и посебним законима.

(4) Подзаконским актом из става 1. овог члана утврђују се мјере заштите за строго заштићене и заштићене дивље врсте биљака, животиња и гљива, као и мјере заштите њихових станишта.

Члан 69.

(1) Строго заштићена дивља врста може бити заштићена на територији цијеле Републике или на појединим њеним дијеловима.

(2) Није дозвољено коришћење, уништавање и предузимање других активности којима би се могле угрозити строго заштићене врсте биљака, животиња и гљива и њихова станишта.

(3) У смислу става 1. овог члана није дозвољено:

а) уништавати јединке биљака и гљива и њихових развојних облика, брањем, сакупљањем, сјечењем или иско-

павањем и чупањем из коријена, у свим фазама биолошког циклуса и угрожавати или уништавати њихова станишта,

б) држати и трговати самониклим строго заштићеним биљкама и гљивама и њиховим развојним облицима,

в) хватати, држати или убијати строго заштићене врсте животиња у свим фазама биолошког циклуса, оштећивати или уништавати њихове развојне облике, јаја, гнијезда и легла, као и подручја њиховог размножавања, одмарања и угрожавати или уништавати њихова станишта и слично,

г) узнемиравати, нарочито у вријеме размножавања, подизања младих, миграције и хибернације,

д) пресијецати миграторне путеве и

ђ) прикривати, држати, узгајати, трговати, извозити, превозити, отуђивати или на било који начин прибављати и јавно излагати животиње, укључујући све њихове деривате и развојне облике.

Члан 70.

(1) Изузетно од одредбе члана 69. овог закона, у случају оправданог јавног интереса и да изузеће није штетно по опстанак популација строго заштићених дивљих врста у повољном стању очувања у њиховом природном подручју распрострањености, Министарство може дозволити радње ради:

а) истраживања и образовања, управљања популацијом, поновног насељавања, поновног уношења и узгоја у ин ситу и екс ситу условима,

б) спречавања озбиљне штете на усјевима, стоци, шумама, рибњацима, води и др.,

в) ради заштите јавног здравља и јавне безбједности или других разлога од преовладавајућег јавног интереса, укључујући разлоге социјалне или економске природе и корисне посљедице од првенственог значаја за животну средину и

г) сакупљања матичних јединки у циљу размножавања, гајења њихових потомака и промета у комерцијалне сврхе у за то регистрованим плантажним и фармерским објектима уз услов да се дио јединки врати на природна станишта.

(2) Дозволу за обављање радњи из става 1. овог члана издаје Министарство по претходно прибављеном мишљењу Завода и министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

(3) Захтјев за издавање дозволе из става 2. овог члана садржи назив врсте, разлоге, сврху и циљ коришћења, односно обављања радњи, студију о начину, мјесту, времену, корисним, односно штетним посљедицама и друге доказе и релевантне чињенице од значаја за конкретан случај.

(4) Дозвола из става 2. овог члана издаје се рјешењем.

Члан 71.

(1) Заштићена дивља врста може бити заштићена на територији цијеле Републике или на појединим њеним дијеловима.

(2) Сакупљање и коришћење заштићених дивљих врста гљива, лишајева, животиња, биљака и њихових дијелова у циљу прераде, трговине, као и плантажног и фармерског узгоја обавља се на основу дозволе коју издаје Министарство, уз претходно прибављено стручно мишљење Завода.

(3) Уколико се заштићена дивља врста из става 2. овог члана налази у шумама и на шумским земљиштима у својини Републике, изузев шума и шумског земљишта у националним парковима, њихово коришћење и сакупљање врши се у складу са прописима који регулишу област шумарства.

Члан 72.

(1) Коришћење и сакупљање заштићених дивљих врста дозвољено је искључиво на начин којим се не угрожава повољно стање њихове популације.

(2) Министар прописује мјере и детаљније услове заштите заштићених дивљих врста које обухватају:

а) временску забрану коришћења,

б) квантитативно и квалитативно ограничење у коришћењу и

в) просторну забрану коришћења ради обнове популација до задовољавајућег нивоа.

(3) Завод води евиденцију о начину и обиму коришћења заштићених дивљих врста ради утврђивања и праћења стања популација, које укључује и дивље врсте чије је коришћење регулисано Законом о ловству и Законом о рибарству.

(4) Ако се утврди да је због коришћења заштићена дивља врста угрожена, министар може забранити или ограничити коришћење те врсте уз претходно мишљење Завода.

3. Заштићени минерали и фосили

Члан 73.

(1) Министарство, на основу стручног мишљења Завода, проглашава заштићеним минерале и фосиле који су значајани због своје ријеткости, величине и изгледа или образовног и научног значаја.

(2) Мјере заштите заштићених минерала и фосила и начин њиховог коришћења детаљније се одређују актом о проглашењу заштићених минерала и фосила.

(3) Акт о проглашењу заштићених минерала и фосила објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

(4) Актом из става 2. овог члана може се одредити чување минерала и фосила на мјесту гдје су нађени (ин ситу) или уколико се не могу заштитити на тај начин, минерали и фосили могу се повјерити на чување овлашћеним стручним или научним институцијама (музеји, институти, универзитети итд.).

Члан 74.

(1) Заштићена природна добра уписују се у Регистар заштићених природних добара (у даљем тексту: Регистар).

(2) Регистар води Завод.

(3) Упис заштићених природних добара и брисање из Регистра врши се на основу Акта о заштити, акта о престанку важења Акта о заштити и акта о претходној заштити донесеним у складу са овим законом.

(4) Министарство доноси правилник којим се детаљније уређује садржај и начин вођења Регистра.

(5) Подаци из Регистра су јавни.

VIII - УПРАВЉАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

Члан 75.

(1) Управљање заштићеним подручјем је дјелатност од општег интереса.

(2) Заштићеним подручјем управља правно лице (у даљем тексту: управљач), које испуњава стручне, кадровске и организационе услове за обављање послова очувања, унапређивања, промовисања природних и других вриједности и одрживог коришћења заштићеног подручја.

(3) Управљач се одређује Актом о заштити.

(4) Испуњеност услова из става 2. овог члана утврђује Министарство, односно одјељење јединице локалне самоуправе надлежно за послове заштите животне средине, у поступку припреме приједлога Акта о заштити.

(5) Орган надлежан за доношење акта о проглашењу може, за потребе управљања једним или више заштићених подручја, основати јавно предузеће или јавну установу.

(6) Управљање заштићеним подручјем, за које акт о проглашењу доноси Влада, може се повјерити јединици локалне самоуправе на чијем подручју се налази заштићено подручје, јавном предузећу, јавној установи или другом правном лицу које испуњава услове из става 2. овог члана.

(7) Управљање заштићеним подручјем, за које акт о проглашењу доноси скупштина јединице локалне самоуправе, може се повјерити једној или више јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази заштићено

подручје које ове послове могу повјерити другом правном лицу које испуњава услове из става 2. овог члана.

(8) Уколико заштићено подручје, изузев националних паркова, обухвата шуме и шумска земљишта у својини Републике, министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде повјерава послове управљања у складу са овим законом и Законом о шумама.

(9) Министар доноси правилник којим се детаљније прописују услови из става 2. овог члана.

Члан 76.

(1) У управљању заштићеним подручјем управљач је дужан да:

а) чува заштићено подручје и спроводи прописане мјере заштите,

б) унапређује и промовише заштићено подручје,

в) припреми план управљања у складу са Актом о заштити и у складу са прописом из члана 77. став 10. овог закона,

г) обиљежи границе заштићеног подручја и зоне заштите,

д) осигура неометано одвијање природних процеса и одрживог коришћења заштићеног подручја,

ђ) врши надзор над обављањем научних радова и стручних истраживања, даје сагласност за снимање филмова, постављање привремених објеката на површинама у заштићеном подручју и даје друга одобрења у складу са овим законом и подзаконским актима,

е) обезбједи надзор над спровођењем услова и мјера заштите природе,

ж) прати кретање и активности посјетилаца и обезбјеђује обучене водиче за туристичке посјете,

з) води евиденцију о природним вриједностима и о томе доставља податке Заводу,

и) води евиденцију о људским активностима, дјелатностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења заштићеног подручја и о томе доставља податке Заводу и Министарству,

ј) у сарадњи са инспекцијом надлежном за заштиту животне средине и органима безбједности спречава све активности и дјелатности које су у супротности са Актом о заштити и представљају фактор угрожавања и девастације заштићеног подручја,

к) врши и друге послове утврђене законом и Актом о заштити.

(2) Уколико се у поступку надзора утврди да управљач не извршава обавезе установљене Актом о заштити, управљање заштићеним подручјем повјерава се другом управљачу.

(3) Министар доноси правилник којим се прописује начин обиљежавања заштићеног подручја из става 1. тачка г) овог члана.

Члан 77.

(1) План управљања доноси се за свако заштићено подручје за период од десет година.

(2) За одређена заштићена подручја, Актом о заштити може бити предвиђено да се план управљања доноси за краћи период (појединачна стабла, дрвореди и слично).

(3) Планом управљања одређују се начин спровођења заштите, коришћења и управљања заштићеним подручјем, смјернице и приоритети за заштиту и очување природних вриједности заштићеног подручја, као и развојне смјернице, уз уважавање потреба локалног становништва.

(4) Правна лица, предузетници и физичка лица дужни су да обављају дјелатности у заштићеном подручју у складу са планом управљања.

(5) Прије истека периода на који се доноси план управљања, анализира се његово спровођење и остварени резултати, а ако је то потребно може се вршити његова ревизија.

(6) План управљања за заштићена подручја из члана 60. ст. 1, 2. и 5. овог закона доноси Влада на приједлог Министарства.

(7) План управљања за заштићена подручја из члана 60. ст. 3. и 4. овог закона доноси скупштина јединице локалне самоуправе уз претходну сагласност Министарства и стручно мишљење Завода.

(8) План управљања доноси се у року од двије године од дана доношења Акта о заштити, за чију припрему је одговоран управљач.

(9) До доношења плана управљања, заштита и управљање заштићеним подручјем спроводи се на основу програма за спровођење мјера управљања који доноси управљач уз претходно прибављено мишљење Завода и сагласност Министарства.

(10) Министар доноси правилник којим се детаљније прописују садржај, утврђивање и начин спровођења мјера управљања заштићеним подручјима.

Члан 78.

(1) Планским документима просторног уређења утврђују се заштићена подручја за подручја посебне намјене у складу са прописом који регулише област уређења простора и грађења.

(2) За подручја посебне намјене од републичког значаја, односно заштићена подручја од републичког значаја обавезно је доношење зонинг плана подручја посебне намјене Републике.

(3) За подручја посебне намјене јединице локалне самоуправе, односно заштићена подручја јединице локалне самоуправе обавезно је доношење зонинг плана подручја посебне намјене јединице локалне самоуправе.

(4) Организација, коришћење, уређење простора и изградња објеката на заштићеном простору врши се на основу докумената просторног уређења из ст. 2. и 3. овог члана.

Члан 79.

(1) Управљач је дужан да обезбједи унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са прописом о унутрашњем реду и чуварској служби.

(2) Пропис из става 1. овог члана за национални парк доноси министар уз претходно прибављено мишљење Завода.

(3) Пропис из става 1. овог члана за заштићена подручја, за која Акт о заштити доноси Влада, управљач доноси уз сагласност Министарства и по претходно прибављеном мишљењу Завода.

(4) Правилник из става 1. овог члана, за заштићена подручја за која Акт о заштити доноси скупштина јединице локалне самоуправе, управљач доноси уз сагласност јединице локалне самоуправе и по претходно прибављеном мишљењу Завода.

(5) Правилником из става 1. овог члана утврђују се правила за спровођење прописаног режима заштите:

а) начин на који ће се понашати посетиоци, власници и корисници непокретности при кретању, боравку и обављању послова на заштићеном подручју,

б) мјеста, површине и објекти у којима се ограничава кретање или забрањује и ограничава обављање одређених радњи и трајање тих мјера,

в) врсте дивљих биљака и животиња и друге природне и културне вриједности које је забрањено уништавати, оштећивати или узнемиравати,

г) врсте дивљих биљака и животиња чије је коришћење, односно брање, сакупљање и лов ограничен, као и начин и услови обављања тих радњи,

д) начин сарадње са физичким и правним лицима која по различитом основу користе или су заинтересовани за коришћење природних богатстава и простора,

ђ) услови заштите приликом обављања научних истраживања и образовних активности,

е) услови и мјеста за одлагање отпада,

ж) начин одржавања уредности и чистоће заштићеног подручја и

з) начин и организација чуварске службе, чувања заштићеног природног добра, као и опрема и средства неопходна за чување и одржавање.

(6) Актом о заштити утврђују се садржај, начин доношења и оглашавања акта из става 1. овог члана.

Члан 80.

(1) Ради промовисања заштите природе и идентификације службеног лица у поступку надзора и предузимања мјера на заштити природе користи се знак заштите природе.

(2) Министар доноси правилник којим се детаљније прописују изглед знака, поступак и услови за његово коришћење.

Члан 81.

(1) На заштићеном подручју забрањени су радови и активности, односно извођење пројеката који оштећују, нарушавају и мијењају особине и вриједности због којих је подручје заштићено.

(2) За радове и активности, односно извођење пројеката на заштићеном подручју спроводи се поступак процјене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине.

(3) За радове и активности, односно пројекте за које се не спроводи поступак процјене утицаја на животну средину, а за које је потребно прибављање одговарајуће дозволе, као и за радове, активности, односно извођење пројекта за које према посебном пропису није потребно одобрење за градњу, друга дозвола или одобрење, а који могу имати утицај на вриједности и обиљежја заштићеног добра, извођач радова, односно носилац пројекта дужан је да од Завода прибави стручно мишљење о условима и мјерама заштите природе, у складу са овим законом.

(4) Планиране радове и активности, односно извођење пројекта из овог члана носилац пројекта дужан је да писмено пријави управљачу заштићеног подручја, који је у обавези да га упозна о могућностима за обављање тих активности, као и о даљој процедури.

Члан 82.

(1) У заштићеним подручјима забрањена је примјена средстава за заштиту биља у складу са Законом о средствима за заштиту биља.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, може се дозволити употреба средстава за заштиту биља, у складу са прописом који регулише примјену средстава за заштиту биља, једино у случају сузбијања карантинских или регулисаних некарантинских штетних организама или других штетних организама, а на основу одобрења министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, а уз сагласност Министарства.

Члан 83.

(1) Ако се земљиште или друга непокретност која се налази у заштићеном подручју не може искоришћавати или је њихово искоришћавање ограничено, власник земљишта, односно непокретности има право на накнаду у висини умањених прихода на терет субјеката у чију корист је устављено то ограничење.

(2) Право својине на земљишту или другој непокретности која се налази у заштићеном подручју може се одузети или ограничити само у складу са одредбама Закона о експропријацији.

Члан 84.

(1) Власник дијела заштићеног подручја дужан је дозволити приступ том дијелу подручја ради задовољења научних, едукативних, естетских и културних потреба друштва.

(2) Активности из става 1. овог члана спроводе се у складу са овим законом и условима утврђеним Актом о заштити.

Члан 85.

(1) Република не одговара за штету коју проузрокују дивље врсте, осим у случајевима одређеним овим законом и другим прописима.

(2) Правно или физичко лице коме би строго заштићене и заштићене дивље врсте могле проузроковати имовинску или другу штету (у даљем тексту: оштећено лице) дужно је да на примјерен начин и о свом трошку предузме све дозвољене радње и активности да би спријечило настанак штете.

(3) Под радњом или активности у смислу става 1. овог члана подразумијева се ограђивање, чување добара и растјеривање строго заштићених животињских врста са мјеста гдје непосредно угрожавају добра и на начин који не угрожава опстанак врста.

(4) Надокнада штете коју проузрокују строго заштићене и заштићене дивље врсте врши се на начин прописан Законом о ловству.

Члан 86.

(1) Правна или физичка лица дужна су да надокнаде штету коју проузрокују повредама овог закона.

(2) Висина надокнаде штете утврђује се на основу вјештачења овлашћеног стручног лица, а у случају спора о висини штете одлучује суд.

(3) Средства остварена од надокнаде штете из ст. 1. и 2. овог члана приход су буџета Републике Српске и користе се за очување и унапређивање заштићеног подручја.

Члан 87.

(1) Финансирање заштићеног природног добра обезбјеђује се из:

- а) буџета Републике,
- б) буџета јединице локалне самоуправе,
- в) средстава Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске,
- г) властитих прихода,
- д) средстава обезбијеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе,
- ђ) донација, поклона и помоћи и
- е) других извора у складу са законом.

(2) Приходи из тачке г) став 1. овог члана су приходи остварени од услуга које управљач пружа посјетницима заштићеног природног добра (туристичких, угоститељских, продајних и др.).

Члан 88.

(1) Средства из члана 87. став 1. т. а) и б) користе се за очување и унапређивање заштите природе, као и за отклањање последица штете настале у природи када је штету учинило непознато лице, када се не зна узрок настајања штете и у случајевима када је неопходна хитна интервенција ради заштите природе.

(2) Средства из члана 87. став 1. тачка в) користе се за финансирање заштите и очувања биодиверзитета и геодиверзитета, подстицање одрживог коришћења заштићених природних добара и других активности у складу са прописом о Фонду и финансирању заштите животне средине Републике Српске.

(3) Приходи из члана 87. став 1. тачка г) користе се за очување и унапређивање заштићеног природног добра.

(4) Годишњи извјештај о утрошку средстава из члана 87. овог члана управљач заштићеног подручја доставља Министарству или јединици локалне самоуправе, у зависности од извора финансирања.

IX - УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРОМЕТА ДИВЉИМ ВРСТАМА

Члан 89.

(1) За обављање увоза, извоза, уноса, износа или транзита и узгоја угрожених и заштићених биљних и животињских дивљих врста, њихових дијелова и деривата заштићених на основу закона, ратификованих међународних уговора и општеприхваћених правила међународног права, а у складу са посебним прописима, Министарство издаје рјешење о испуњености услова, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

(2) Рјешење из става 1. овог члана издаје се кад су испуњени следећи услови:

а) да је право располагања јединком врсте дивље животиње, гљиве и биљке стечено у складу са законом,

б) да су животиње или пошилика обиљежени на прописани начин и

в) да су предузете све мјере за добробит животиња током превоза.

(3) Рјешење из става 1. овог члана издаје се и за врсте чији један или оба родитеља припадају дивљој врсти.

(4) У складу са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права, а у циљу заштите врста из става 1. овог члана, министар доноси правилник којим се детаљније прописују:

а) услови под којима се обавља увоз, извоз, унос, износ, транзит и узгој врста из става 1. овог члана,

б) поступак издавања рјешења о испуњености услова и других аката (потврде, сертификати, мишљења),

в) спискови заштићених врста, њихових дијелова и деривата који подлијежу издавању рјешења о испуњености услова,

г) садржина, изглед и начин вођења регистра издатих рјешења,

д) начин обиљежавања животиња или пошилики,

ђ) начин спровођења надзора и вођења евиденције и

з) израда извјештаја и друго.

(5) При увозу, извозу, уносу, износу и транзиту живе животиње морају се превозити и чувати на начин којим се ни најмање не озлеђује или оштећује њихово здравље или се са њима нехумано поступа, у складу с прописом којим се уређује заштита и добробит животиња.

Члан 90.

(1) Увоз, извоз, унос, износ и транзит заштићених дивљих врста, њихових дијелова и деривата обавезно се пријављује царинском органу, у складу са посебним прописима.

(2) Ветеринарско-здравствени и фитосанитарни преглед и контролу пошилики из става 1. овог члана над којима постоји надлежност граничне ветеринарске и фитосанитарне инспекције спроводи се у складу с посебним прописима.

X - ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Члан 91.

(1) Истраживање строго заштићених и заштићених дивљих врста, заштићених подручја, спелеолошких објеката, минерала и фосила и остала истраживања биолошке разноврсности врше се на основу стручног мишљења Завода, којим се утврђују услови истраживања, а на захтјев правног или физичког лица.

(2) За истраживање које се обавља у заштићеном подручју извођач је дужан да прибави и сагласност управљача.

(3) Захтјев из става 1. овог члана садржи податке о:

а) извођачу,

б) локацији,

в) начину извођења,
г) времену у којем ће се изводити захват, радња или истраживање и

д) коришћеној опреми, алатима, машинама и другом.

(4) Стручно мишљење из става 1. овог члана садржи мјере заштите природе и друге услове којих се извођач захвата, радњи или истраживања мора придржавати, рок на који се допушта спровођење захвата, радњи или истраживања, те обавезу подношења извјештаја.

(5) Извјештаји о истраживањима из става 1. овог члана достављају се Заводу и управљачу.

(6) Изношење дивљих врста или њихових дијелова и деривата из става 1. овог члана у научноистраживачке сврхе врши се на основу рјешења које издаје Министарство, у складу са чланом 89. овог закона.

Члан 92.

(1) Успоставља се информациони систем за заштиту природе и праћење стања (у даљем тексту: информациони систем).

(2) Министар доноси правилник којим се детаљније прописује управљање информационим системом, питања праћења, прикупљања, регистрација и анализирања података, чињеница и других релевантних информација о стању и коришћењу природе и мјерама предузетим од стране органа управе, установа, привредних друштава и других организација.

(3) Завод врши праћење стања, односно прикупља, обрађује и обједињује податке о стању природе, израђује извјештаје и ажурира податке за информациони систем заштите природе.

(4) Податке из става 3. овог члана Завод је дужан да достави Министарству до 31. јануара текуће године за претходну годину, а подаци чине саставни дио јединственог просторно-информационог система Републике Српске, који успоставља и води Министарство у складу са посебним прописима.

XI - НАДЗОР

Члан 93.

Управни надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.

Члан 94.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и других прописа донесених на основу њега врше инспектори Републичке управе за инспекцијске послове и јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: надлежни инспектори).

Члан 95.

(1) У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

а) забрани коришћење и употребу заштићених природних вриједности и других дијелова природе без одобрења или противно одобрењу,

б) нареди спровођење услова и мјера заштите природе, других аката издатих на основу овог закона и других прописа,

в) нареди спровођење компензацијских мјера,

г) нареди спровођење плана управљања природних добара у дијелу који се односи на мјере и услове заштите природе,

д) нареди спровођење плана управљања и програма заштите, очувања, коришћења и унапређивања заштићене природе и њених вриједности,

ђ) нареди спровођење плана управљања и других аката заштићеног подручја,

е) забрани радње које могу проузроковати промјене и оштећења на заштићеном подручју или другим заштићеним природним добрима,

ж) нареди спровођење непосредне заштите, очувања и коришћења заштићених природних добара,

з) нареди спровођење мјера и услова заштите заштићених природних добара, заштићених биљних и животињских врста и гљива,

и) забрани извоз, увоз, транзит и узгој угрожених и заштићених биљних и животињских дивљих врста, њихових дијелова и деривата ако се врши супротно овим законом и прописима донесеним на основу овог закона и ратификованим међународним уговорима,

ј) забрани уношење дивљих врста у природу ако је у супротности са одредбама овог закона,

к) нареди информисање јавности о стању природе и плану управљања заштићених подручја,

л) нареди спровођење других прописаних услова и мјера заштите биолошке и пејзажне разноврсности утврђених овим законом и прописа донесених на основу овог закона,

љ) нареди спровођење мониторинга стања природе и њених вриједности,

м) нареди вођење регистара заштићених природних добара и друге прописане евиденције,

н) забрани да се генетички материјал користи супротно одредбама овог закона и посебним прописима,

њ) нареди да управљач заштићеног подручја извршава обавезе установљене Актом о заштити,

о) нареди да управљач заштићеног подручја користи средства за рад и обављање послова на заштити и унапређивању заштићеног подручја,

п) забрани коришћење фосила и минерала или истраживање њихових налазишта ако је у супротности са овим законом,

р) забрани сакупљање и стављање у промет дивљих врста биљака, животиња и гљива њихових развојних облика и дијелова ако се сакупљање и стављање у промет врши без дозволе и супротно прописаним условима,

с) забрани оштећивање или уништавање станишта заштићених дивљих врста и

ћ) забрани друге радње и активности које су у супротности са одредбама овог закона и прописа донесеним на основу њега.

(2) Ради спречавања настанка неотклоњиве штете на заштићеном природном добру, биолошкој и пејзажној разноврсности, смањивања штете настале због обављања недозвољених дјелатности, радњи или активности, односно ради предузимања хитних заштитних мјера или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи или имовину, инспектор може у току надзора донијети рјешење и усмено, у складу са прописом који регулише инспекцијски надзор.

XII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 96.

(1) Новчаном казном од 4.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

а) користи простор, природне ресурсе и заштићена подручја супротно мјерама и условима заштите природе и пројектно-техничкој документацији (члан 17. став 3),

б) не изврши санацију, односно рекултивацију (члан 17. став 4),

в) без одлагања и о свом трошку не отклони штетне посљедице које су у природи и заштићеним природним добрима настале усљед пројеката и активности изведених без утврђених услова заштите природе или супротно датим условима (члан 22),

г) сакупља заштићене дивље врсте гљива, лишјајева, биљака, животиња и њихове дијелове без дозволе (члан 71. став 2) и

д) врши увоз, извоз, унос, износ, транзит и узгој угрожених и заштићених биљних и животињских дивљих вр-

ста, њихових дијелова и деривата супротно члану 89. став 1. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 2.000 КМ до 4.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана поред прописане новчане казне правном лицу може се изрећи и заштитна мјера забране обављања одређене привредне дјелатности, а одговорном лицу заштитна мјера забране вршења одређене дужности за период који није краћи од 30 дана нити дужи од шест мјесеци.

(4) За прекршај из става 1. овог члана може се уз казну изрећи и заштитна мјера одузимања предмета који су употребељени или намијењени за извршење прекршаја, односно који су настали извршењем прекршаја.

Члан 97.

(1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

а) планиране пројекте и активности у природи који нису обухваћени процјеном утицаја на животну средину, а који сами или с другим пројектима или активностима могу имати утицај на еколошки значајно подручје или заштићено природно добро обавља без спровођења оцјене прихватљивости (члан 19. став 1),

б) обавља радње или активности које могу да доведу до нарушавања или уништавања еколошки значајног подручја (члан 26. став 5),

в) ако не предузима мјере заштите из члана 30. овог закона,

г) уноси алохтоне дивље врсте и њихове хибриде у слободну природу и поступа супротно мјерама контроле и сузбијања инвазивних врста (члан 35),

д) врши реинтродукцију дивљих врста без дозволе Министарства (члан 36),

ђ) обавља радње, активности и дјелатности којима се угрожава хидролошка појава или опстанак и очување биолошке разноврсности (члан 37. став 3),

е) генетички материјал узима из природе супротно члану 39. став 1. овог закона,

ж) обавља или предузима радње и дјелатности које могу нарушити својства заштићеног подручја (чл. 48. до 57),

з) предузима радње којима се могу угрозити строго заштићене врсте биљака, животиња, гљива и њихових станишта (члан 69),

и) не прибави дозволу из члана 70. овог закона,

ј) сакупља и користи заштићене дивље врсте супротно прописаним условима (члан 72),

к) у заштићеном подручју обавља дјелатност супротно плану управљања (члан 77. став 4),

л) планиране радове и активности, односно извођење пројекта писмено не пријави управљачу (члан 81. став 4),

љ) на примјерен начин и о свом трошку не предузме све дозвољене радње и активности да би се спријечио настанак штете (члан 85. став 2),

м) обавља истраживања на заштићеним врстама без стручног мишљења Завода или не достави резултате истраживања (члан 91).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.000 КМ до 2.000 КМ.

(3) За радње из члана 96. став 1. т. г) и д) овог закона, као и за радње из става 1. овог члана казниће се предузетник за прекршај новчаном казном од 2.000 КМ до 10.000 КМ.

(4) За радње из члана 96. став 1. т. г) и д) овог закона, као и за радње из става 1. т. б), г), д), љ), е), ж), з), и), ј), к), л), љ) и м) овог члана казниће се за прекршај физичко лице новчаном казном од 200 КМ до 1.000 КМ.

(5) За прекршај из ст. 1, 3. и 4. овог члана може се уз казну изрећи и заштитна мјера одузимања предмета који су употребељени или намијењени за извршење прекршаја, односно који су настали извршењем прекршаја.

Члан 98.

Новчаном казном од 40 КМ до 500 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако не поступи по налогу чувара заштићеног подручја или га омете у вршењу његових овлашћења (члан 79. став 5).

XIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 99.

(1) Влада ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донијети:

а) уредбу којом се прописују поступак, садржина, рокови, начин спровођења оцјене прихватљивости из члана 19. став 5. овог закона,

б) уредбу којом се утврђује еколошка мрежа, као и начин њеног управљања и финансирања из члана 25. став 3. овог закона и

в) уредбу о Црвеној листи из члана 67. став 1. овог закона,

г) уредбу о Црвеној књизи из члана 67. став 1. овог закона и

д) уредбу којом се утврђују дивље врсте строго заштићеним дивљим врстама или заштићеним дивљим врстама из члана 68. став 1. овог закона.

(2) Министар ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донијети:

а) правилник којим се утврђују компензацијске мјере из члана 21. став 3. овог закона,

б) правилник којим се прописују критеријуми за издвајање угрожених, ријетких и осјетљивих станишта и типова станишта од посебног значаја за очување из члана 24. став 2. овог закона,

в) правилник којим се прописују специјална техничко-технолошка рјешења из члана 30. став 2. овог закона,

г) правилник којим се прописују критеријуми за идентификацију пејзажа и начин процјене њихових значајних и карактеристичних обиљежја из члана 38. став 5. овог закона,

д) правилник којим се детаљније прописује начин успостављања Инвентара објеката геонаслеђа Републике Српске из члана 45. став 3. овог закона,

ђ) правилник којим се детаљније уређује садржај и начин вођења регистра заштићених природних добара из члана 74. став 4. овог закона,

е) правилник којим се детаљније прописују услови из члана 75. став 6. овог закона,

ж) правилник којим се прописује начин обиљежавања заштићеног подручја из члана 76. став 3. овог закона,

з) правилник којим се детаљније прописују садржај, утврђивање и начин спровођења мјера управљања заштићеним подручјима из члана 77. став 10. овог закона,

и) правилник којим се детаљније прописују изглед знака, поступак и услови за његово коришћење из члана 80. став 2. овог закона,

ј) правилник којим се детаљније прописују услови за обављање увоза, извоза, уноса, износа или транзита и узгоја дивљих врста из члана 89. став 4. овог закона и

к) правилник којим се детаљније прописује управљање информационом системом из члана 92. став 2. овог закона.

Члан 100.

(1) Природна добра заштићена до ступања на снагу овог закона остају под заштитом, а управљачи, власници и корисници тих заштићених природних добара имају права и обавезе прописане овим законом.

(2) Еколошки значајна подручја Европске уније из члана 25. овог закона дијелови су Европске еколошке мреже Натура 2000.

(3) Међународна еколошки значајна подручја из става 2. овог члана утврдиће се до дана приступа Босне и Херцеговине Европској унији.

Члан 101.

(1) Надлежни орган ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона, а по претходно прибављеном мишљењу Завода, ускладити акте о проглашењу заштићеног подручја који су донесени у складу са Законом о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/02, 34/08 и 59/08), са одредбом члана 46. овог закона.

(2) Правна лица која управљају шумама, дивљачи и водама дужна су да ускладе шумске, ловне, риболовне и водопривредне основе са одредбама овог закона приликом њихове обнове или прве ревизије.

(3) Правна лица која управљају заштићеним подручјем дужна су да планове управљања заштићеним подручјем ускладе са одредбама овог закона у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(4) Власници стубова и техничких компонената изграђених прије ступања на снагу овог закона који у великој мјери угрожавају птице и слијепе мишеве предузеће у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона мјере заштите од струјног удара, у складу са чланом 33. овог закона.

(5) Управљачи заштићених подручја дужни су да ускладе управљање заштићеним подручјем са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 102.

Поступци покренути према одредбама Закона о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/02, 34/08 и 59/08) до ступања на снагу овог закона довршиће се према одредбама тог закона.

Члан 103.

До доношења подзаконских аката из члана 99. овог закона примјењиваће се подзаконски акти донесени на основу Закона о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/02, 34/08 и 59/08), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 104.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/02, 34/08 и 59/08).

Члан 105.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-270/14
27. фебруара 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

308

На основу Амандмана XL тачка 2. на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РЕВИЗИЈИ ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет трећој сједници, одржаној 27. фебруара 2014. године, а Вијеће народа 10. марта 2014. године констатовало да усвојеним

Законом о измјенама и допунама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1229/14
12. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Милорад Додик, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РЕВИЗИЈИ ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 98/05) у члану 1. послје ријечи: "регулишу се" додају се ријечи: "правни статус" и запета, а послје ријечи "овлашћења" додаје се запета и ријечи: "сертификација ревизора јавног сектора".

Члан 2.

У члану 2. у тачки 2. ријечи: "главна институција за ревизију" замјењују се ријечима: "врховна ревизорска институција".

У тачки 12. ријеч: "главних" замјењује се ријечју: "врховних".

У тачки 13. послје ријечи: "INTOSAI" ријечи: "Ови стандарди имају сљедеће основне елементе: Лимска декларација о ревизорским смјерницама и правилима (принципи независности), Ревизиони стандарди (принципи ревизионог рада) и Етички кодекс (вриједности и принципи ревизора);" бришу се.

Члан 3.

У члану 3. у ставу 1. ријечи: "ће бити" замјењују се ријечју: "је".

Члан 4.

Члан 5. мијења се и гласи:

"(1) Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске основана Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 18/99, 39/03 и 115/04) наставља да ради под истим називом у складу са овим законом.

(2) Главна служба за ревизију има статус правног лица које се уписује у судски регистар код надлежног регистрационог суда.

(3) Сједиште Главне службе за ревизију је у Бањој Луци. Главна служба за ревизију може одлучити да формира регионалне канцеларије гдје је то функционално примјерено и економски оправдано.

(4) Главну службу за ревизију сачињавају: главни ревизор, замјеник главног ревизора, ревизори, административни и други радници.

(5) Главна служба за ревизију има свој печат и симбол."

Члан 5.

У члану 9. у ставу 1. у тачки а) ријечи: "диплому економског факултета" замјењују се ријечима: "звање дипломирани економиста са стечених 240 ECTS бодова".

У ставу 2. ријечи: "и стандардима Републике Српске" бришу се.

Члан 6.

У члану 10. став 7. мијења се и гласи:

"(7) Акт о именовању и разрјешењу главног ревизора и замјеника главног ревизора објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 7.

Члан 12. мијења се и гласи:

"У случају указане потребе, Главна служба за ревизију може по уговору ангажовати стручно лице као вањског са-